

*Výbor pro zaměstnanost a sociální věci
Výbor pro kulturu a vzdělávání*

2017/2002(INI)

6.3.2017

NÁVRH ZPRÁVY

o nové agendě dovedností pro Evropu
(2017/2002(INI))

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci
Výbor pro kulturu a vzdělávání

Zpravodajové: Martina Dlabajová, Momchil Nekov

(Postup společných schůzí výborů – článek 55 jednacího řádu)

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	11

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o nové agendě dovedností pro Evropu (2017/2002(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na články 165 a 166 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na články 14 a 15 této listiny,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 12. května 2009 o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy („ET 2020“)¹,
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 19. prosince 2016 o cestách prohlubování dovedností: nové příležitosti pro dospělé²,
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 15. února 2016 o začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob na trh práce³,
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi⁴,
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 20. prosince 2012 o uznávání neformálního a informálního učení⁵,
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 28. června 2011 o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky⁶,
- s ohledem na usnesení Rady ze dne 15. listopadu 2007 nazvané „Novými dovednostmi k novým povoláním“⁷,
- s ohledem na závěry Rady o snižování míry předčasných odchodů ze vzdělávání a o podpoře úspěchu ve škole⁸,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 17. února 2014 o investicích do vzdělávání a odborné přípravy – reakce na sdělení „Přehodnocení vzdělávání: investice do dovedností v zájmu dosažení lepších socioekonomických výsledků“ a na „Roční analýzu růstu pro rok 2013“⁹,
- s ohledem na doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2008

¹ Úř. věst. C 119, 28.5.2009, s. 2.

² Úř. věst. C 484, 24.12.2016, s. 1.

³ Úř. věst. C 67, 20.2.2016, s. 1.

⁴ Úř. věst. C 120, 26.4.2013, s. 1.

⁵ Úř. věst. C 398, 22.12.2012, s. 1.

⁶ Úř. věst. C 191, 1.7.2011, s. 1.

⁷ Úř. věst. C 290, 4.12.2007, s. 1.

⁸ Úř. věst. C 417, 15.12.2015, s. 36.

⁹ Úř. věst. C 64, 5.3.2013, s. 5.

- o zavedení evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení¹,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. listopadu 2012 nazvané „Přehodnocení vzdělávání: investice do dovedností pro dosažení lepších socioekonomických výsledků“ (COM(2012)0669),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 12. dubna 2016 nazvané „Erasmus+ a další nástroje na podporu mobility v oblasti odborného vzdělávání a přípravy – celoživotním pojetí učení“²,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 19. ledna 2016 o politikách zaměřených na dovednosti v boji proti nezaměstnanosti mladých lidí³,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 10. září 2015 o vytvoření konkurenceschopného pracovního trhu EU pro 21. století: přizpůsobení dovedností a kvalifikace poptávce a pracovním příležitostem jako cesta k překonání krize⁴,
 - s ohledem na závěry Rady o Evropském paktu pro rovnost žen a mužů na období let 2011–2020⁵,
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 20. února 2017 o posilování dovedností žen a mužů na trhu práce v EU⁶,
 - s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
 - s ohledem na společná jednání Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a Výboru pro kulturu a vzdělávání podle článku 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a Výboru pro kulturu a vzdělávání (A8-0000/2017),
- A. vzhledem k tomu, že dovednosti mají strategický význam pro růst, inovace a sociální soudržnost a že komplexnost pracovních míst napříč všemi odvětvími a povoláními roste a vzhledem k tomu, že existuje zvýšená poptávka po relativních dovednostech, a to i v případě pracovních míst s nízkou kvalifikací;
- B. vzhledem k tomu, že mnoho pracovních míst s nízkou úrovní dovedností nyní vyžaduje lepší schopnost číst a psát, vyšší matematickou gramotnost a další základní dovednosti, a dokonce i níže kvalifikovaná pracovní místa v odvětví služeb zahrnují stále náročnější nerutinní pracovní úkoly (EK, 2016b);
- C. vzhledem k tomu, že do roku 2025 bude 49 % všech pracovních míst (včetně nových pracovních míst a míst vzniklých při nahrazování odcházejících pracovníků) v EU vyžadovat vysokou kvalifikaci a 40 % střední kvalifikaci, zatímco pouze 11 % nízkou

¹ Úř. věst. C 111, 6.5.2008, s. 1.

² Přijaté texty, P8_TA(2016)0107.

³ Přijaté texty, P8_TA(2016)0008.

⁴ Přijaté texty, P8_TA(2015)0321.

⁵ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/119628.pdf

⁶ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6268-2017-INIT/cs/pdf>

nebo žádnou kvalifikaci¹;

- D. vzhledem k tomu, že z evropského průzkumu dovedností a pracovních míst vyplynulo, že přibližně 45 % dospělých pracovníků v EU se domnívá, že by jejich dovednosti mohly být v práci lépe rozvíjeny nebo lépe využívány;
- E. vzhledem k tomu, že nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi je znepokojujícím jevem, který má dopad na jednotlivce i podniky, způsobuje chybějící či nedostatečnou kvalifikaci pracovních sil a je jednou z příčin nezaměstnanosti²;
- F. vzhledem k tomu, že v současné době má téměř 23 % obyvatel ve věku 20–64 let nízkou úroveň vzdělání (předškolní, základní nebo nižší sekundární vzdělávání); vzhledem k tomu, že lidé s nízkou kvalifikací mají méně pracovních příležitostí a jsou rovněž více vystaveni nejistotě v zaměstnání a je u nich dvakrát vyšší pravděpodobnost, že se budou potýkat s dlouhodobou nezaměstnaností (EK, 2016a);
- G. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů patří mezi základní zásady Evropské unie zakotvené ve Smlouvách a je jedním z cílů a povinností Unie; vzhledem k tomu, že zvláštním posláním Unie je také systematické začleňování zásady rovnosti žen a mužů do všech jejích činností;
- H. vzhledem k tomu, že na úrovni EU je skupina NEET (mladí lidé, kteří nejsou zaměstnání ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy) jednou z nejvíce problematických skupin v souvislosti s nezaměstnaností mladých; vzhledem k tomu, že u žen je v průměru 1,4krát vyšší pravděpodobnost, že se ocitnou ve skupině NEET, než u mužů;
- I. vzhledem k tomu, že z nedávné studie PIAAC (Program pro mezinárodní hodnocení kompetencí dospělých) vypracované Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) vyplývá, že přibližně 70 milionům Evropanů chybí základní dovednosti, jako jsou čtení, psaní a matematická gramotnost, což je pro tyto lidi překážkou v nalezení důstojného pracovního místa a dosažení dobré životní úrovně;
- J. vzhledem k tomu, že přístup k příležitostem získat vzdělání nebo odbornou přípravu musí představovat právo každého jednotlivce v jakékoli fázi života, aby mohl nabýt průřezových dovedností, jako jsou matematická gramotnost, digitální a mediální gramotnost, kritické myšlení, sociální dovednosti a dovednosti potřebné pro život;
- K. vzhledem k tomu, že naše vzdělávací systémy v současnosti čelí významné výzvě v důsledku digitální transformace, která má dopad na proces výuky a vzdělávání;
- L. vzhledem k tomu, že schopnosti v oblasti podnikání je třeba chápat v širším smyslu jako smysl pro iniciativu, účast na společenských aktivitách a podnikatelské myšlení, a měly by být proto v agendě dovedností dále zdůrazněny jako životní dovednost, která je jednotlivcům užitečná v jejich osobním i profesním životě;

Rozvoj dovedností pro život a dovedností pro povolání

¹ Cedefop, publikace připravovaná v EK, 2016b.

² <http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/assisting-eu-countries-skills-matching>

1. vítá sdělení Komise nazvané „Nová agenda dovedností pro Evropu: Společně pracovat na posílení lidského kapitálu, zaměstnatelnosti a konkurenceschopnosti“, přijaté v červnu 2016;
2. souhlasí se zaměřením na potřebu zdokonalení evropských systémů vzdělávání a odborné přípravy v souladu s rychle se měnícím hospodářským a společenským prostředím; podotýká, že ačkoli požadavky na dovednosti se dynamicky vyvíjejí, hlavní pozornost v rámci balíčku dovedností je soustředěna na naléhavé potřeby pracovního trhu; zdůrazňuje v tomto ohledu důležitost celoevropského nástroje pro předvídaní potřeb v oblasti dovedností a celoživotního vzdělávání za účelem přizpůsobení se novým situacím na trhu práce;
3. vyzývá členské státy, aby do svých vzdělávacích programů zahrnuly vedení, řízení, vzdělávání v oblasti podnikání a financí, poradenství pro začínající podniky a komunikační technologie a aby upřednostňovaly další rozvoj programů odborné přípravy a vzdělávání, včetně posílení evropských řemeslných dovedností;
4. vyzývá členské státy, aby se vedle podpory „adekvátních odborných dovedností“ soustředily rovněž na aspekty vzdělávání, které jsou více založené na pracovní činnosti a praktičtější a které podporují podnikatelské myšlení a tvořivost, umožňují lidem kriticky myslet a plně se účastnit demokratického procesu a společenského života;
5. vyzývá členské státy, aby lépe přizpůsobily dovednosti nabídce pracovních míst na trhu práce, zejména, aby zavedly duální systémy¹, které lidem pomáhají být flexibilní v jejich vzdělávací dráze a později na trhu práce;
6. připomíná v tomto ohledu potřebu posílené spolupráce mezi členskými státy za účelem učení se z osvědčených postupů, které vedou ke snížení míry nezaměstnanosti, jako je alternační odborná příprava²;

Úloha vzdělávání při boji s nezaměstnaností, sociálním vyloučením a chudobou

7. trvá na tom, že vzdělávání je nejen klíčovým faktorem při posilování zaměstnatelnosti, ale rovněž v rámci boje se sociálním vyloučením, a domnívá se proto, že investice do dovedností a schopností je stěžejní pro řešení problému vysoké míry nezaměstnanosti, zejména mezi mladými lidmi, kteří nejsou zaměstnáni ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy; připomíná, že v tomto ohledu má prvořadý význam reálný odhad budoucích požadavků na dovednosti;
8. s politováním konstatuje, že ačkoli je stále více uznáván potenciál kvalitního vzdělávání a péče v raném věku při snižování míry předčasných odchodů ze vzdělávání a při pokládání pevných základů pro další učení, agenda dovedností postrádá vizi, pokud jde

¹ Duální systém vzdělávání kombinuje učňovskou přípravu v podniku s odborným vzděláváním v odborné škole v jednom kurzu.

² Odborné vzdělávání kombinující období v jakékoli vzdělávací instituci nebo středisku odborné přípravy a na pracovišti. Toto střídání se může uskutečňovat každý týden, každý měsíc nebo každoročně. V závislosti na jednotlivých zemích a příslušném statusu mohou být účastníci tohoto vzdělávání smluvně vázáni na zaměstnavatele a/nebo jim může být vyplácena odměna. Podle terminologie Cedefop je příkladem alternační odborné přípravy německý duální systém (terminologie evropské politiky vzdělávání a odborné přípravy, Cedefop).

o ranější fáze vzdělávání;

9. trvá na tom, že je třeba neprodleně přijmout opatření ke zvrácení nepřijatelné situace, kdy 70 milionům Evropanů chybí základní dovednosti;

Posílení vazeb mezi vzděláváním a zaměstnáním

10. zdůrazňuje, že je nutné usilovat o pružnější a individuálnější přístup k profesnímu rozvoji a celoživotnímu vzdělávání a odborné přípravě napříč osobní profesní dráhou jednotlivce, uznává úlohu, kterou mohou hrát veřejné i soukromé subjekty při dosahování tohoto cíle, a zároveň uznává, že klíčovým prvkem politiky vzdělávání a nabývání dovedností musí být již od rané fáze vzdělávání každého jednotlivce vedení a poradenství zaměřené na individuální potřeby a na hodnocení a rozvoj individuálních dovedností;
11. zdůrazňuje, že rozvoj dovedností musí být sdílenou odpovědností poskytovatelů vzdělávání i zaměstnavatelů; trvá na tom, že průmysl/zaměstnavatelé by se měli podílet na poskytování nezbytných dovedností pracovníkům s cílem zajistit konkurenceschopnost podniků a současně zvýšit sebedůvěru lidem;
12. uznává důležitost podpory učňovské přípravy, která je založená na vzdělávání zaměřeném na praxi, jakožto jednoho z nástrojů k dalšímu usnadnění začlenění jednotlivců na trh práce;
13. žádá, aby byla zavedena konkrétní opatření s cílem usnadnit přechod mladých lidí ze vzdělávání do zaměstnání zajištěním kvalitních stáží a učňovské přípravy, které dají mladým lidem možnost uplatnit jejich nadání v praxi a disponovat řadou práv a přístupem k sociální ochraně;
14. je přesvědčen o tom, že pro předvídaní budoucích požadavků na dovednosti je nezbytné velmi úzké zapojení sociálních partnerů a poskytovatelů vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních, zejména pak do fáze přípravy a provádění programů odborné kvalifikace, které zajišťují účinný přechod z formálního vzdělávání do učebních praxí založených na pracovní činnosti („učení se prací“);

Klíčová úloha neformálního učení a informálního vzdělávání

15. trvá na důležitosti uznávání neformálního a informálního učení s cílem oslovit studující a posílit jejich postavení; uznává, že toto obzvláště platí pro znevýhodněné skupiny, jako jsou dospělí s nízkou kvalifikací, kteří potřebují mít k postupům uznávání přednostní přístup;
16. s politováním konstatuje, že zaměstnavatelé a poskytovatelé vzdělávání dostatečně neuznávají hodnotu a relevantnost dovedností, schopností a znalostí nabytých v rámci neformálního a informálního učení;
17. uznává, že nedostatečná srovnatelnost a jednotnost postupů uznávání jednotlivých zemí EU představuje další překážku;
18. trvá na tom, že je třeba přeorientovat se na úlohu neformálního vzdělávání, které je

stěžejní pro posílení postavení lidí, zejména těch, kdo mají nízkou kvalifikaci a omezené příležitosti, pokud jde o přístup k formálnímu vzdělávání;

19. zdůrazňuje, že neformální učení, včetně dobrovolnické činnosti, hraje zásadní úlohu při stimulaci rozvoje dovedností potřebných pro život, jako jsou týmová práce, tvořivost a smysl pro iniciativu, a zároveň posiluje sebevědomí a motivaci k učení;
20. požaduje, aby do roku 2018 byly zavedeny postupy uznávání s cílem zajistit úspěch postupů pro rozšiřování dovedností¹;

Podpora digitálních dovedností, dovedností v oborech STEM a podnikatelských dovedností

21. trvá na tom, že je třeba do procesů výuky a vzdělávání začlenit nové technologie s cílem vybavit studenty adekvátním souborem dovedností, schopností a znalostí;
22. vítá návrh Komise na adresování výzvy členskými státy, aby vypracovaly komplexní národní strategie pro digitální dovednosti; poukazuje nicméně na to, že mají-li být tyto strategie účinné, je třeba zajistit silné pedagogické vedení učitelů na všech úrovních vzdělávání;
23. zdůrazňuje, že je nutné zahrnout výuku podnikání do všech úrovní vzdělávání, jelikož podnikání podnikatelského ducha u dětí již v raném věku je účinným způsobem, jak snižovat nezaměstnanost mladých lidí;
24. naléhavě vyzývá k aktivnímu dialogu a spolupráci mezi akademickou sférou a pracovním prostředím za účelem vytvoření vzdělávacích programů, které vybaví mladé lidi požadovanými dovednostmi a schopnostmi;

Modernizace odborného vzdělávání a přípravy a zaměření na hodnotu učení se prací

25. znovu poukazuje na důležitost odborného vzdělávání a přípravy pro podporu zaměstnatelnosti a získávání odborné kvalifikace mladých lidí; vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby zajistily větší relevantnost odborného vzdělávání a přípravy a jejich přizpůsobení potřebám pracovního trhu tak, že je začlení do vzdělávacího systému a zaručí vysoké standardy kvalifikace a kvality odborného vzdělávání a přípravy;
26. zdůrazňuje, že je třeba prozkoumat možnost meziodvětvové mobility nejen v rámci povolání učitele v oblasti odborného vzdělávání a přípravy, ale rovněž mezi školami celkově;
27. zdůrazňuje, že je nutné zvýšit přitažlivost odborného vzdělávání a přípravy zajištěním toho, že mladí lidé a jejich rodiny budou mít přístup k informacím o možnostech odborného vzdělávání a přípravy;

Podpora příležitostí k celoživotnímu učení pro všechny

28. zdůrazňuje, že rozšiřování dovedností všech učitelů je předpokladem pro realizaci

¹ Doporučení Rady ze dne 19. prosince 2016.

agendy dovedností a že je třeba vyvinout další úsilí a provést další analýzy s cílem přilákat do tohoto povolání nadané lidi;

29. zdůrazňuje, že je nutné investovat a podporovat profesní rozvoj učitelů ve všech odvětvích vzdělávání a zavést služby v oblasti celoživotního profesního poradenství;

Provádění nové agendy dovedností pro Evropu: výzvy a doporučení

30. vyzývá Komisi a členské státy, aby pokračovaly v zajišťování lepší viditelnosti odborného vzdělávání a přípravy a posilovaly jejich atraktivitu; vyzývá Komisi, aby podnítila členské státy ke stanovení dalších cílů v zájmu stimulace vzdělávání zaměřeného na praxi v rámci programů odborné přípravy a vzdělávání;
31. vyzývá Komisi a členské státy, aby se nadále soustředily na digitální dovednosti, zejména na digitální transformaci ekonomiky a změnu způsobů práce i podnikání, a bere na vědomí záměr Komise soustředit se na pozitivní aspekty této transformace prostřednictvím strategie EU pro elektronické dovednosti;
32. vyzývá k začlenění vzdělávání v oblasti podnikání do učebních osnov v členských státech s cílem rozvíjet u občanů individuální podnikatelské myšlení;
33. vyzývá kromě toho Komisi, aby vyvinula celoevropský nástroj pro předvídaní potřeb v oblasti dovedností, který by umožnil odhadovat budoucí požadavky na dovednosti a lépe je přizpůsobit volným pracovním místům na trhu práce;
34. zastává názor, že navrhované „cesty prohlubování dovedností“ přinesou hmatatelný rozdíl pouze v případě, že budou uplatněny zkušenosti z provádění záruky pro mladé lidi;
35. domnívá se, že vybavení lidí minimálním souborem dovedností není dostatečné a že je stěžejní zajistit, aby každý jednotlivec byl motivován k získání pokročilých dovedností a schopností, a dokázal se tak lépe přizpůsobit budoucím výzvám;
36. s politováním konstatuje nedostatek finančních prostředků vyhrazených na provádění návrhů, což může představovat významnou překážku při přijímání opatření, která mohou přinést skutečnou změnu na vnitrostátní úrovni;
37. vyzývá Komisi a členské státy, aby v rámci národních strategií pro digitální dovednosti poskytly finanční prostředky za účelem překlenutí existující technologické propasti mezi vzdělávacími institucemi, které jsou dobře vybaveny, a těmi, které dobře vybaveny nejsou;
38. vyzývá členské státy, aby podpořily spolupráci a posílily součinnost mezi formálními, neformálními a informálními poskytovateli vzdělávání s cílem oslovit širší skupinu osob s nízkou kvalifikací a lépe zohlednit jejich specifické potřeby;
39. vítá navrhovanou revizi rámce pro klíčové schopnosti, který představuje cenný referenční zdroj a stanoví společnou koncepci rozvoje průřezových dovedností; vyzývá proto Komisi, aby zajistila propojení s doporučením Rady z roku 2012 o uznávání neformálního a informálního učení a posílení jeho dopadu na vnitrostátní úrovni, mimo

jiné v rámci učebních osnov a odborné přípravy učitelů;

40. žádá Komisi o ponechání větší flexibility členským státům, aby mohly rozšířit svou nabídku dovedností a nesoustředily se jen na základní dovednosti v rámci postupů pro rozšíření dovedností v kontextu konkrétních potřeb na místní, regionální a odvětvové úrovni (například mezikulturní dovednosti, dovednosti v oblasti zdravotnictví a v rodinné sféře);
41. vyzývá Komisi, aby zavedla Evropský rok vzdělávání dospělých, který přispěje ke zvyšování povědomí o hodnotě vzdělávání dospělých v celé Evropě;
42. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Nová agenda dovedností pro Evropu je dlouho očekávanou iniciativou, která se správně zaměřuje na potřebu zdokonalení evropských systémů vzdělávání a odborné přípravy v souladu s rychle se měnícím hospodářským a společenským prostředím. Balíček dovedností nicméně klade důraz zejména na okamžité potřeby trhu práce, ačkoli se trh práce dynamicky vyvíjí a vyvstává rovněž potřeba lépe odhadovat budoucí požadavky na dovednosti. Je tudíž zásadní podniknout kroky k zavedení celoevropského nástroje pro prognózy potřeb v oblasti dovedností. Zpráva zdůrazňuje, že je důležité jít nad rámec „adekvátních odborných dovedností“ a soustředit se rovněž na ty aspekty vzdělávání, které jsou s to podnítit podnikatelské myšlení a tvořivost, umožňují lidem kriticky myslet, přijímat informovaná rozhodnutí a plně se účastnit demokratického procesu a společenského života.

Má-li být dosaženo ambiciózních cílů agendy, je třeba zaujmout holistický přístup ke vzdělávání a rozvoji dovedností, v jejichž rámci občané získají klíčový soubor schopností pro celoživotní učení, definovaný jako kombinace znalostí, dovedností a přístupů nezbytných pro osobní naplnění a rozvoj, aktivní občanství a zaměstnanost. Kromě toho je stále více uznáván potenciál kvalitního vzdělávání a péče v raném věku při odstraňování znevýhodnění a pokládání pevných základů pro další učení a v tomto smyslu agenda dovedností postrádá vizi, pokud jde o ranější základ účasti. Členské státy by měly být povzbuzovány k reformě a zdokonalení svých systémů v zájmu dosažení barcelonského cíle spočívajícího v zajištění toho, aby se alespoň 33 % dětí mladších 3 let účastnilo programů vzdělávání a péče v raném věku.

Vzhledem k těmto formám nerovnosti v raném a elementárním základním vzdělávacím systému není překvapující, že podle nejnovější studie PIAAC (Program pro mezinárodní hodnocení kompetencí dospělých) vypracované Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) zhruba 70 milionům Evropanů chybí základní dovednosti, jako jsou čtení, psaní a matematická gramotnost, což je pro tyto lidi překážkou v nalezení důstojného pracovního místa a dosažení dobré životní úrovně. Přístup k příležitostem získat vzdělání nebo odbornou přípravu musí představovat právo pro každého jedince v jakékoli fázi života, aby mohl nabýt průřezových dovedností, jako jsou matematická gramotnost, digitální a mediální gramotnost, kritické myšlení, sociální dovednosti a dovednosti potřebné pro život. V tomto smyslu je agenda dovedností krokem správným směrem, který podporuje společný závazek poskytovatelů vzdělávání a zaměstnavatelů naplňovat jednotnou vizi klíčového významu politik celoživotního vzdělávání.

V agendě je třeba klást větší důraz na význam role neformálního a informálního učení při oslovování studujících a posilování jejich postavení. V posledních několika letech bylo dosaženo významného pokroku v souvislosti s doporučením Rady o uznávání neformálního a informálního učení do roku 2018. Zajištění skutečného přístupu, uznávání a udržitelné finanční podpory nicméně zůstává klíčovou výzvou. Toto obzvláště platí pro znevýhodněné skupiny, jako jsou dospělí s nízkou kvalifikací, kteří potřebují mít k uznávání přednostní přístup. Je třeba usilovat o překonání nedostatečného povědomí o významu uznávání mezi zaměstnavateli a poskytovateli formálního vzdělávání, kteří stále dostatečně neuznávají hodnotu a relevantnost dovedností, schopností a znalostí nabytých v rámci neformálního a informálního učení. Je zapotřebí podpořit spolupráci mezi formálními, neformálními a informálními poskytovateli vzdělávání s cílem oslovit širší skupinu lidí s nízkou kvalifikací a lépe zohlednit jejich

specifické potřeby. Pokud chceme, aby „postupy pro rozšíření dovedností“ byly úspěšné, musíme zajistit, aby byly postupy uznávání zavedeny do roku 2018.

Zpráva vítá návrh Komise na adresování výzvy členským státům, aby vypracovaly komplexní národní strategie pro digitální dovednosti, a její navrhovanou strategii pro elektronické dovednosti. Lidé by měli být vybaveni specifickějšími digitálními schopnostmi a měli by být rovněž s to používat digitální technologie inovativním a tvůrčím způsobem. K zajištění účinnosti těchto strategií je nicméně třeba nejprve vybavit učitele a školitele adekvátními dovednostmi a schopnostmi, aby se prokázalo pedagogické vedení na všech úrovních vzdělávání. Kromě toho je zásadní zpřístupnit finanční prostředky za účelem překlenutí existující technologické propasti mezi vzdělávacími institucemi, které jsou dobře vybaveny, a těmi, které dobře vybaveny nejsou, v rámci národních strategií pro digitální dovednosti.

Je správné soustředit se na základní dovednosti, které jsou nezbytným předpokladem osobního a profesního naplnění, je však třeba dále zdůrazňovat dovednosti v oborech STEM a podnikatelské dovednosti, na něž by se měla zaměřit pozornost převážně v rámci vzdělávání v raném věku a základního vzdělávání, neboť čím dříve lidé tyto dovednosti získají, tím větší je pravděpodobnost, že uspějí ve vzdělávacím systému a v profesní sféře. Pokud jde o dovednosti v oblasti podnikání, je třeba je chápat v širším smyslu jako smysl pro iniciativu, účast na společenských aktivitách a podnikatelské myšlení, a měly by být proto dále zdůrazněny v agendě dovedností jako životní dovednost, která je jednotlivcům užitečná v jejich osobním i profesním životě.

Zpráva zdůrazňuje, že je nutné modernizovat evropské systémy odborného vzdělávání a přípravy a věnovat pozornost duálním systémům odborného vzdělávání a hodnotě učení se prací. Vyzývá Komisi, aby podnítila členské státy ke stanovení dalších cílů, pokud jde o zvýšení podílu vzdělávání zaměřeného na praxi v rámci programů odborné přípravy a vzdělávání v členských státech. Zdůrazňuje, že je třeba podpořit spolupráci mezi členskými státy za účelem učení se z osvědčených postupů, které vedou ke snížení míry nezaměstnanosti. Zvláštní pozornost je věnována učitelům, kteří představují základ vzdělávacího systému. Další úsilí je třeba vynaložit na přilákání a motivaci mladých lidí a školitelů, kteří jsou otevřenější inovativnímu metodickému přístupu, aby se zapojili do vzdělávacího systému a působili v něm. Investice do profesního rozvoje učitelů a jeho podpora jsou pro dosažení dobrých výsledků v oblasti vzdělávání a rozvoje dovedností klíčové. Rozšiřování dovedností všech učitelů je předpokladem realizace agendy dovedností.

Zpráva rovněž zdůrazňuje, že navrhované „cesty prohlubování dovedností“ přinesou hmatatelný rozdíl pouze v případě, že budou uplatněny zkušenosti z provádění záruky pro mladé lidi. Vybavení lidí minimálním souborem dovedností kromě toho není dostatečné a je stěžejní zajistit, aby každý jednotlivec byl motivován k získání pokročilých dovedností a schopností, a dokázal se tak lépe přizpůsobit budoucím výzvám.

Je politováníhodné, že neexistují žádné finanční prostředky vyhrazené pro provádění agendy, což může představovat významnou překážku toho, aby opatření na vnitrostátní úrovni přinesla skutečnou změnu.

Zpráva rovněž doporučuje jasnější propojení mezi agendou dovedností, evropským semestrem a ET 2020, pokud jde o cíle v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti. Věnuje rovněž pozornost skutečnosti, že rovnost žen a mužů patří mezi základní zásady Evropské unie zakotvené ve Smlouvách a je jedním z cílů a úkolů Unie, a musí být proto lépe zohledněna při navrhování

politik v oblasti vzdělávání a dovedností.

V neposlední řadě pak zpráva doporučuje zavedení Evropského roku vzdělávání dospělých, který přispěje ke zvýšení povědomí o hodnotě vzdělávání dospělých v celé Evropě.